

AZ ELSŐ NEGYEDÉV TALÁN LEGFONTOSABB ZENEI ESEMÉNYSOROZATA volt a Budapest Music Center által **Kurtág György 80. születésnapja** alkalmából rendezett ötnapos fesztivál, melyre február 15. és 19. között került sor a Művészetek Palotájában, illetve a Zeneakadémián. Zenetörténészek (Farkas Zoltán, Halász Péter, Papp Márta, Wilhelm András) elemző előadásai és a Kurtág-művek legkitűnőbb magyar és külföldi interpretátorainak kamaraestjei után, a Zeneakadémián tartott zárókoncerten a Nemzeti Filharmonikus Zenekar, a Nemzeti Énekkar és az ÚMZE tolmácsolásában, Kocsis Zoltán vezényletével szólalt meg a zeneszerző néhány műve, többek között a sokak által elénekelhetetlennek tartott A csüggedés és keserűség dalai, melynek előadása egyúttal a darab magyarországi bemutatója volt.

FEBRUÁR 25-ÉN, UGYANCSAK A ZENEAKADÉMIÁN, a BMC a magyar zeneszerzők doyenje, a **85 éves Szóllósy András** tiszteletére is szervezett egy hangversenyt, amelyen a Kurtág-házaspár is közreműködött, s egy másik pályatárs, Jenei Zoltán is pódiumra lépett a Gyászénekek a Halotti Szertertásból szerzőjeként és egyik előadójaként. A koncertet az ünnepelt egy-egy műve, az Elegia és a III. concerto foglalta keretbe.

A **KURTÁG FESZTIVÁL IS SZEREPELT** ABBAN A KORTÁRS KOMOLYZENEI PROGRAMCSOMAGBAN, amelyről **Bozóki András** kulturális miniszter beszélt február 13-i sajtótájékoztatóján. Ezen beszámolt azokról a támogatásokról, amelyeket az NKÖM ad 2006-ban különböző zenei együtteseknek, műhelyeknek, intézményeknek és eseménysorozatoknak. A Kurtág Fesztivál mellett a kortárs zenét az ÚMZE képviseli a programcsomagban, és ide sorolható a BMC zenei gyűjteményének, illetve művész- és zenemű-adatbázisának fejlesztésére megszavazott összeg is. Az NKÖM által nyújtott zenekari támogatások között említette a miniszter a helyi önkormányzatok fenntartásában működő hivatásos zenekarok és énekkarok támogatását is. Popa Péter, a Magyar Szimfonikus Zenekarok Szövetségének elnöke egy másnapi lapinterjúban arra hívta fel a figyelmet, hogy ezek az együttesek támogatásukat a Belügy-minisztérium keretéből kapják, az NKÖM csupán az összeg pályáztatását és szétosztását felügyeli.

AZ **NKÖM ÉS A KECSKEMÉTI ÖNKORMÁNYZAT** elhatározta, hogy létrehoz egy új – igaz, csupán alkalmi – zenekart: a **Kodály–Bartók Ifjúsági Világzenekar**ba március 31-ig olyan 16 és 30 év közötti fiatal zenészek jelentkezését várják, akik legalább nyolc éve professzionális módon tanulnak hangszerükön, és van zenekari tapasztalatuk. A tervek szerint az együttes Vásáry Tamás vezetésével áll fel, aki tíz nap alatt készíti fel őket a kecskeméti díszhangversenyre, amelyet később két másik városban is megismételnek.

IFJÚSÁGI VILÁGZENEKAROK MÁSHOL IS MŰKÖDNEK. Az **Ifjú Zenebarátok Világzenekarát** (Jeunesses Musicales World Orchestra – JMWO) a kanadai Gilles Lefevbre alapította 1970-ben – ez volt az első nemzetközi ifjúsági zenekar. Legfontosabb küldetése a kortárs klasszikus zenei kultúra fejlesztése mellett a nemzetek és kultúrák közötti megértés és békés együttműködés szimbolizálása. A JMWO 18 és 26 éves kor közötti, kiváló képességekkel rendelkező klasszikus zenészek számára nyújt lehetőséget arra, hogy a zenekarnál eltöltött időszak alatt nemzetközileg is elismert zenei szaktekintélyek irányításával értékes szakmai tapasztalatokat szerezhessenek. Működése során az adott összetételű formáció általában egy téli és egy nyári turnén vesz részt közösen (2006 nyarán a tervek szerint a mediterrán országokban turnézna majd), a turnékat követően pedig a zenekar újraalakul, s egyes tagjai helyére az évente megrendezett hivatalos válogatási folyamat eredményeként újak érkeznek. Ugyanakkor a közös munka sikerétől függően a zenei vezetés által különösen ígéretesként megítélt résztvevők akár további hároméves időszakokra is a JMWO soraiban maradhatnak, s emellett a korábbi tagok a zenekar vezetésének meghívásától függetlenül is ismételt jelentkezők a megüresedett posztokra. Az együttesnek a nagybőgős Papp Antal személyében pillanatnyilag egyetlen magyar tagja van, de a 2006-2007-es próbajátékokra öt magyar fiatal jelentkezését fogadták el, így elképzelhető, hogy a következő évadban többen is képviselhetik Magyarországot a zenekarban. A JMWO 2005-ben Berlinből a spanyolországi Valenciába tette át székhelyét.

A **GUSTAV MAHLER IFJÚSÁGI ZENEKAR** (Gustav Mahler Jugendorchester – GMJO) 1986-ban jött létre Bécsben, **Claudio Abbado kezdeményezésére.** Egyik legfőbb célja az volt, hogy lehetőséget teremtsen fiatal osztrák muzsikusoknak arra, hogy együtt játszassanak magyar és (akkor még) csehszlovák kollégáikkal. Ez volt az első olyan nemzetközi ifjúsági együttes, amely próbajátékokat rendezett az egykori „keleti tömb” országaiban. 1992-ben a GMJO minden európai, 26 évesnél nem idősebb zenész számára nyitott együttesé vált. Évente két alkalommal, a húsvéti időszakban és nyáron turnézna. 2004 áprilisában emlékezetes hangversenyt adtak a Zeneakadémián, melyen Abbado Mahler IX. szimfóniáját dirigálta. Idén áprilisban Bolzanóban, Münchenben, Madridban, Bécsben, Párizsban és Torinóban lépnek fel – a koncerteken Schönberg Pelleas és Melisande-ját és Mahler IV. szimfóniáját játsszák, Abbado vezényletével, Juliane Banse és Monica Bacelli közreműködésével.

AZ **EURÓPAI UNIÓ IFJÚSÁGI ZENEKARA** (European Union Youth Orchestra – EUYO) éppen **30 éves múlt**ra tekinthet vissza – az Európai Bizottság ugyanis 1976 áprilisában döntött arról, hogy védnökséget vállal az együttes felett. A fő cél az volt, hogy a zenén keresztül demonstrálják az európai eszmék megvalósíthatóságát. A zenekar bemutatkozó turnéjára 1978-ban került sor az alapító-zeneigazgató, Claudio Abbado vezetésével. Az együttes munkájában 2003-ban vettek részt először magyar muzsikusok, ők a közelgő csatlakozás és a Budapestet is érintő tavaszi turné kapcsán (az EUYO 2003. március 31-én lépett fel a Budapest Kongresszusi Központban, a jelenlegi zeneigazgató, Vladimir Ashkenazy vezényletével) nem próbajáték, hanem meghívás alapján kerültek a zenekarba. Az

EUYO első széles körű próbajátékát 2003 őszén rendezték. Minden évben meghallgatásokat tartanak az EU valamennyi országában, hogy betöltsék a 140 helyet. 14 és 24 év közötti fiatalok jelentkezését várják. Idén január 23. és március 26. között zajlanak a próbajátékok – a budapesti már megvolt, február 26-án. Akik itt sikerrel szerepelnek, részt vesznek az együttes idén nyáron és jövő tavasszal sorra kerülő turnéin. Idén áprilisban még az előző tagság indul koncertkörútra: útvonaluk „keresztezi” a GMJO-ét, hiszen Münchenben két nappal előttük és egy nappal utánuk, Bolzanóban pedig két nappal utánuk lépnek fel, de ellátogatnak még Garmisch Partenkirchenbe és Salzburgba is.

MÉG EGY ZENEKAR ALAKULT AZ EU ÉGISZE ALATT, amely nevében ugyan nem ifjúsági, ám mégis a fiatalokat célozza meg, hiszen a tagok átlagéletkora 24 év. Az **Európai Unió Barokk Zenekarát** (The European Union Baroque Orchestra – EUBO) 1985-ben (akkor még Az Európai Közösségek Barokk Zenekara néven) a Bach, Händel és Scarlatti születésének 300. évfordulóját ünnepi keretbe foglaló Európai Zenei Év során hozták létre. Az eredetileg egy évre tervezett kezdeményezés végül olyan sikeresnek bizonyult, hogy 1986-ban, az Európai Parlament politikai támogatását elnyerve, az EU (akkoriban még EK) hivatalos oktatási programjaként folytathatta működését. Célja, hogy lehetőséget teremtsen a frissen vagy nemrég végzett fiatal muzsikusoknak bizonyos zenekari gyakorlat megszerzésére, ami megkönnyíti további útjukat, segíti pályájuk elindulását. Napjainkra kialakult az EUBO állandónak tekinthető éves munkarendje is, hiszen az áprilisi tagfelvételt követően július és december között folyik a zenekari munka, majd az év végén a régi tagok elhagyják a zenekart, és a folyamat újakezdődik. Általában mintegy száz fiatalot hívnak próbajátékokra, akik közül 20–25-öt vesznek föl. 2005-ben 12 országból 23 muzsikus – köztük egy magyar hegedűs – alkotta az együttest. Októberben Magyarországon is vendégszerepeltek: Sopronban, Budapesten és Szombathelyen léptek fel. Mivel az Európai Bizottság kulturális büdzséje 2006-ra 20%-kal csökkent, még mindig bizonytalan az EUBO 2006-os finanszírozása, s erről május közepe előtt nem is várható döntés. Az elvonás természetesen az EUYO-t is érinti, ezért mindkét együttes intenzíven lobbizik annak érdekében, hogy a 2007-ben induló új kulturális program lehetővé tegye számukra egy több évre szóló, tervezhető támogatás igénybevételét.

ANYAGI NEHÉZSÉGEK MIATT FEBRUÁR 1-JÉN, INDULÁSA UTÁN ALIG ÖT ÉVVEL, beszüntette működését az egyik legjelentősebb klasszikus zenei internetes portál, az **andante.com** – adta hírül egy héttel később két magyar komolyzenei portál. A jelek szerint szerencsére nem kellett véglegesen lehúzniuk a rolót: már februárban megjelent a főoldalon az Andante csapatának rövid levele, melyben arról tájékoztatják az érdeklődőket, hogy a site ismét működik, bár bizonyos funkciók, illetve menüpontok még nem érhetők el, de biztosítják az olvasókat, hogy mindent megtesznek annak érdekében, hogy folytathassák a munkát.

MIKÖZBEN A FRANCIA TULAJDONBAN LÉVŐ ANDANTE A FENNMARADÁSÉRT KÜZD, a 2005 tavaszán elindult **MusiciansWho** magyar komolyzenei információs adatbázis intenzív kampányba kezdett, hogy a magyar zenei élet szereplőinek minél szélesebb körében megismertesse magát, és minél több muzsikust és zenei együttest, intézményt meggyőzzön az adatbázisba való bekerülés hasznáról. A portál nem kisebb célt tűzött maga elé, mint hogy Magyarország legnagyobb komolyzenei adatbázisává váljon. Célja ezenkívül a klasszikus zene népszerűsítése, a magyar fiatalok pályakezdésének segítése, a magyar klasszikus zene és zenészek képviselete és bemutatása itthon és külföldön, valamint minden komolyzenével kapcsolatos magyar és külföldi információ összegyűjtése, rendszerezése, és ezek eljuttatása a zenészekhez és az érdeklődőkhöz.

ÉV ELEJE ÓTA – EGYELŐRE „PRÓBAÜZEMBEN” – MŰKÖDIK az idén tízesztendős **Gramofon zenekritikai műhelye**, amely havonta nyolc-tíz zenekritikát publikál. Feltett szándékuk, hogy visszaszerezzék a zenekritika megbecsültségét a magyar sajtóban. A pillanatnyilag hattagú műhely később kibővíülhet, szeretnének ugyanis tehetséges fiatal zenekritikusoknak is teret adni. Írásaikat a HVG Online Kultúra rovata közli.

A HANGSZER ÉS ZENE CÍMŰ LAP ÉRTESÜLÉSE SZERINT a **Magyar Hangszerész Szövetség** február közepén tartott közgyűlése során **feloszlott**, mert nem sikerült a különböző érdekeket összehangolniuk. Több hangszerész mester úgy vélekedett, hogy a működésbeli problémák másik jelentős oka a magyar muzsikustársadalom részéről tapasztalható érdektelenség: a legkritikább esetben vesznek kortárs, magyar mesterhangszereket, miközben ezek nagy számban találhatnak gazdára Japánban, az Egyesült Államokban, Franciaországban és más európai országokban. A jövőben várhatóan hangszercsoportonként próbálnak együttműködni, tehát külön szerveződnek majd például a vonós, a fúvós, a billentyűs hangszerek készítői. Lapzártakor ennél többet nem lehet tudni, a szövetség honlapján egyelőre nincs semmiféle utalás a szövetség feloszlására.

BATTA ANDRÁS, A LISZT FERENC ZENEMŰVÉSZETI EGYETEM REKTORA és Bereczky Loránd, a **Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója** februárban megállapodást írt alá a két kulturális intézmény **együttműködéséről**. Ennek eredményeként kedvezményt kap a jegy árából az a vásárló, aki a másik fél rendezvényére szóló jegyet tud felmutatni. A Zeneakadémia növendékei pedig időről időre a múzeum kiállításain adnak koncerteket. Legközelebb a Magyar Vadak Párizstól Nagybányáig 1904-1914 című kiállítás ünnepélyes megnyitóján, március 21-én.

GYÁSZOL A RÁDIÓZENEKAR: az együttes szólamvezető fuvolistája, **Hegedűs Mónika** hosszú, súlyos betegség következtében, fiatalon, három gyermeket hátrahagyva elhunyt. Az együttes március 11-én este, az Olasz Kultúrintézetben Fischer Ádám vezényletével Brahms-hangversenyt ad, amelyet Hegedűs Mónika emlékének szentelnek. A koncert helyszínén adományokat gyűjtenek a család megsegítésére. Hegedűs Mónika temetése március 13-án lesz.

Összeállította: Aradi Péter